

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methods) ซึ่งใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากตัวสื่อโดยวิธีอรรถวิเคราะห์ (Textual Analysis) เป็นหลัก เสริมด้วยการค้นคว้าจากเอกสารอื่น ๆ (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์

2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษา จะศึกษาจาก

2.1 บทสัมภาษณ์บรรณาธิการของนิตยสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 เนื้อหาของนิตยสาร โดยจะศึกษาจาก

2.2.1 บทบรรณาธิการ สาเหตุที่เลือกศึกษาบทบรรณาธิการเพราะเป็นส่วนที่มีความสำคัญ ทำหน้าที่เสมือนเข็มทิศในการประกาศจุดยืนของนิตยสาร ทำให้มองเห็นได้ถึงทิศทางหรือลักษณะการดำเนินงานของนิตยสาร

2.2.2 เรื่องจากปก สาเหตุที่เลือกศึกษาเป็นเพราะเนื้อหาส่วนนี้ถือว่าเป็นเรื่องเด่นประจำแต่ละฉบับของนิตยสาร เป็นเรื่องที่ผ่านมาการพิจารณาและเลือกสรรแล้วจากการตกลงร่วมกันของกองบรรณาธิการ ถือได้ว่า เรื่องจากปกเป็นตัวแทนของนิตยสารแต่ละฉบับ

2.2.3 งานวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น สาเหตุที่เลือกศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของนิตยสารแนววรรณกรรมคือการส่งเสริมศิลปการประพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเรื่องสั้นและบทกวี ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีลักษณะการเขียนที่จริงจัง มุ่งสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมมากกว่าเขียนเพื่อความบันเทิงแต่อย่างใด งานเขียนทั้งสองประเภทนี้จึงเป็นจุดเด่นอีกประการหนึ่งของนิตยสารแนววรรณกรรม แต่อย่างไรก็ดี บทกวีมักเป็นการระบายความในใจของนักเขียน และมีลักษณะของความเป็นนามธรรมที่ค่อนข้างสูง ในขณะที่เรื่องสั้นสามารถสะท้อนและให้ภาพของสังคมตามแนวความคิดของนักเขียนได้ตรงและชัดเจนมากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นเป็นตัวแทนของการศึกษา

เนื้อหาทั้ง 3 ส่วนนี้ จะเลือกศึกษาเฉพาะส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับบริบทของสังคมไทย

2.3 หนังสือหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยช่วงปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539

3. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

3.1 บทสัมภาษณ์บรรณาธิการของนิตยสารที่ศึกษา ได้แก่

1. บทสัมภาษณ์ สุชาติ สวัสดิ์ศรี บรรณาธิการนิตยสาร โลกหนังสือ และบรรณาธิการนิตยสาร ช่อกระเจต

2. บทสัมภาษณ์ เรืองเดช จันทศิริ บรรณาธิการนิตยสาร ถนนหนังสือ

3. บทสัมภาษณ์ ขจรฤทธิ์ รักษา บรรณาธิการนิตยสาร Writer

3.2 นิตยสารแนววรรณกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อออกจำหน่ายแก่สาธารณชนทั่วไปในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 และออกต่อเนื่องกันเกินกว่า 2 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้เพื่อให้สามารถมองเห็นได้ถึงความต้องการของการดำเนินงานของนิตยสาร ได้แก่

1. นิตยสาร โลกหนังสือ เริ่มออกจำหน่ายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2520 และปิดดำเนินการในเดือนกันยายน พ.ศ. 2526 รวม 73 ฉบับ

2. นิตยสาร ช่อกระเจต เริ่มออกจำหน่ายในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2521 นับถึงปี พ.ศ. 2539 รวม 29 ฉบับ

3. นิตยสาร ถนนหนังสือ เริ่มออกจำหน่ายในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2526 และปิดดำเนินการในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2530 รวม 54 ฉบับ

4. นิตยสาร Writer (สำนักพิมพ์บ้านหนังสือ) เริ่มออกจำหน่ายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2535 และปิดดำเนินการในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2539 รวม 43 ฉบับ

รวมทั้งหมด 199 ฉบับ

และในนิตยสารแต่ละฉบับจะเลือกศึกษาจากบทบรรณาธิการ เรื่องจากปก และงานวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น ดังที่ให้เหตุผลไว้แล้วในหัวข้อที่ผ่านมา เมื่อรวมเนื้อหาทุกส่วนของนิตยสารทุกฉบับ พบว่ามีจำนวนประชากรที่ใช้ศึกษารวมทั้งหมด 966 เรื่อง โดยแบ่งเป็นบทบรรณาธิการ 197 เรื่อง เรื่องจากปก 168 เรื่อง และวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น 601 เรื่อง ดังได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

หน่วย: เรื่อง

นิตยสาร	บท บรรณาธิการ	เรื่องจากปก	เรื่องสั้น	รวม
โลกหนังสือ	73	72	35	180
ข้อการะเกด	28	-	432	460
ถนนหนังสือ	53	53	82	188
WRITER	43	43	52	138
รวม	197	168	601	966

4. การวิเคราะห์เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์จากเนื้อหาของนิตยสารเป็นหลัก โดยใช้วิธีอรรถวิเคราะห์ (Textual Analysis) และจะเสริมด้วยบทสัมภาษณ์บรรณาธิการของนิตยสารที่ศึกษา รวมถึงหนังสือหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยช่วงปี พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2539 เพื่อนำมาใช้เสริมความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของนิตยสารให้มากขึ้น

สำหรับการแจกแจงเนื้อหาเพื่อการวิเคราะห์ จะแบ่งการแจกแจงออกเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 การจัดกลุ่มเนื้อหา จะแบ่งเนื้อหาที่ใช้วิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. บทบรรณาธิการ โดยจะแบ่งออกได้อีก 10 ประเภท ตามลักษณะและจุดมุ่งหมายของการเขียน ได้แก่

1. เพื่อเสนอข่าวสาร (To Inform)
2. เพื่ออธิบายเชิงวิเคราะห์ภูมิหลัง (To Interpret)
3. เพื่อแถลงหรืออธิบายข่าว (To Explain)
4. เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง (To Argue)
5. เพื่อกระตุ้นให้เกิดการกระทำ (To Urge)
6. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ (Crusade Campaign)
7. เพื่อโน้มน้าว (To Persuade)
8. เพื่อยกย่องสรรเสริญ (To Appraise)

9. เพื่อประกาศนโยบาย (To Announce Policies)

10. เพื่อความบันเทิง (To Entertain)

2. เรื่องจากปก จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการนำเสนอ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ ได้จากการศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่

1. บทสัมภาษณ์
2. บทความ
3. ข้อมูลหลักฐาน

3. งานวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น แบ่งออกอีก 5 กลุ่ม ตามลักษณะเนื้อหา และการนำเสนอเพื่อหาแนวหรือลักษณะในการเขียน ได้แก่*

1. กลุ่มอรรถนิยม (Realism) หมายถึงเรื่องที่เขียนขึ้นในลักษณะ “สมจริง” การดำเนินเรื่องมักจะเรียบง่ายและเข้าใจได้ทันที เช่น เรื่องสั้นเรื่อง พรานล่าพาน ของ แคลควางศ์สิกร ซึ่งตีพิมพ์อยู่ในนิตยสาร โลกหนังสือ ฉบับเดือนกันยายน พ.ศ. 2525 เป็นเรื่องของชาวบ้านในหมู่บ้านแห่งหนึ่งทางภาคอีสานซึ่งมีชีวิตยากลำบากกับความแห้งแล้งตามธรรมชาติ จึงร่วมมือกันเข้าป่าล่าสัตว์โดยมีนายพรานที่มีความชำนาญเป็นผู้นำ มีการเล่าบรรยายถึงวิธีการล่าสัตว์ การปรุงอาหาร ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของตัวละครอย่างเห็นภาพ เป็นต้น

2. กลุ่มสัญลักษณ์ (Symbolism) หมายถึงเรื่องที่เขียนขึ้นโดยมีการใช้สัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งในการบรรยายจาก ตัวละคร ตลอดจนรวมทั้งการสร้างปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้นเรื่อง นกสีแดง ของ วัฒน์ วรรณยางกูร ซึ่งตีพิมพ์อยู่ในนิตยสาร โลกหนังสือ ฉบับเดือน เมษายน พ.ศ. 2524 เป็นเรื่องของนกสีเหลืองตัวหนึ่งที่ต้องการเข้าไปเป็นนกสีแดง เพราะเชื่อว่าหากทำเช่นนั้นแล้วจะทำให้สามารถช่วยเหลือสังคมได้มากขึ้น แต่ก็พบกับความผิดหวังเพราะการเข้าไปเป็นนกสีแดงนั้นไม่สามารถทำอะไรเพื่อสังคมได้จริง เรื่องนี้สะท้อนเหตุการณ์หลัง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งนักศึกษาปัญญาชนเข้าไปพร้อมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเข้าต่อสู้กับรัฐบาล แล้วมาพบในระยะต่อมาว่าการทำเช่นนั้นไม่มีประโยชน์ ทั้งนี้ใช้ “นกสีเหลือง” เป็นสัญลักษณ์แทนนักศึกษาปัญญาชนที่เข้าไป และใช้ “นกสีแดง” แทนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

---

* อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 2, หน้า 34 - 35.

3. กลุ่มเหนือจริง (Surrealism) หมายถึงเรื่องที่เกิดขึ้นอย่างเหนือความเป็นจริง มีลักษณะเหนือกฎเกณฑ์ตามธรรมชาติทั่วไปที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่เรื่องเกี่ยวกับภูติผี ปีศาจ หรือนิยายเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น เรื่องสั้นเรื่อง ในความมืด ของ จักรภพ เพ็ญแข ซึ่งตีพิมพ์อยู่ในนิตยสาร ช่อกระเจต ฉบับเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2535 เป็นเรื่องของชายคนหนึ่งที่มาถูกเมียของตัวเองแล้วมาตัวตายตาม แต่ดวงวิญญาณก็ไม่ไปผูกไปเกิด ยังคงวนเวียนหลอกลอนชาวบ้าน จนในที่สุดก็ต้องมีการทำพิธีกรรมทางไสยศาสตร์เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ดวงวิญญาณของชายคนนั้นจึงได้ไปผูกไปเกิด เป็นต้น

4. กลุ่มกระเทาะสังคม (Satirical) หมายถึงเรื่องที่เกิดขึ้นโดยใช้ลักษณะเสียดสีประชดประชันในการสะท้อนสภาพสังคม เช่น เรื่องสั้นเรื่อง นีโอ-แคปิตลิสติก เรียดิสซิม ของ จำลอง พังชลจิตร ซึ่งตีพิมพ์อยู่ในนิตยสาร ถนนหนังสือ ฉบับเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2526 เป็นเรื่องประชดประชันว่านักเขียนในปัจจุบันมิได้คำนึงถึงคุณค่าทางวรรณกรรม แต่มุ่งอยู่กับการเขียนเพื่อขาย การเขียนเรื่องแนวเพื่อชีวิตจึงกลายเป็นสิ่งน่าอับอาย เป็นต้น

5. กลุ่มแปลกแยก (Alienation) หมายถึงเรื่องที่เกิดขึ้นในลักษณะที่บ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพมนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้ถูกตัดขาดออกจากความเชื่อและกฎเกณฑ์แบบเก่า การกระทำของตัวละครบางครั้งมีลักษณะที่คล้ายกับไร้เหตุผล สิ้นหวัง และถูกสังคมเมินหน้า และมักสรุปในแง่ที่ว่าชีวิตเป็นสิ่งที่ไร้สาระ เช่น เรื่องสั้นเรื่อง เมื่อที่สุดมาถึง ของ สิริกุล สุคนธรักษ์ ตีพิมพ์ในนิตยสาร ช่อกระเจต ฉบับเดือนมีนาคม พ.ศ. 2522 เป็นเรื่องที่ดำเนินเรื่องโดยใช้กระแสสำนึกของข้าราชการคนหนึ่งที่มาเข้าร่วมการสัมมนาของทางราชการ เขารู้สึกแปลกแยกโดดเดี่ยวกับการสัมมนาดังกล่าว โดยมองว่าเป็นการจัดเพื่อโฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาลที่พยายามครอบงำข้าราชการที่ถูกบังคับให้เข้าร่วมฟัง นอกจากนี้เขายังแสดงถึงความรู้สึกเบื่อหน่ายระบบราชการอื่น ๆ อีกมาก เช่นการใช้เส้นสาย การประจบประแจง การฉ้อราษฎร์บังหลวง การทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม แต่เขาก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ในตอนท้ายเขาลุกขึ้นและเดินออกจากห้องประชุมไปด้วยความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของนิตยสาร โดยจะวิเคราะห์จากเนื้อหาของนิตยสารที่ได้รับการจัดกลุ่มแล้วตามขั้นที่ 1 ซึ่งจะแยกออกเป็น 2 ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

1. บทบาทในการสะท้อนสังคม ได้แก่การทำหน้าที่รายงานและสอดส่องสังคม (Surveillance) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการตอบคำถามว่ามี “อะไร” เกิดขึ้นในสังคม และเกิดขึ้นด้วยลักษณะเช่นไร เช่น การบอกเล่าเรื่องความทุกข์ยากของชาวชนบท จะบอกเล่าว่าต้องทำงานอย่างยากลำบากอย่างไร อดอยากอย่างไร เช่น ไม่มีข้าวจะกิน ไม่มีเครื่องนุ่งห่มจะสวมใส่

หรือการบอกเล่าเกี่ยวกับปัญหาโศกณิในสังคม ก็จะบอกเล่าว่ามีชีวิตอยู่อย่างยากลำบากอย่างไร
ดำเนินชีวิตอย่างไร เช่นนี้เป็นต้น

2. บทบาทในการวิพากษ์วิจารณ์สังคม ได้แก่การทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 การทำหน้าที่เชื่อมโยงตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม (Correlation) ได้แก่การตอบคำถามว่า “ทำไม” ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นในสังคม เช่น การบอกเล่าถึงความ
ทุกข์ยากของชาวชนบท ก็จะเชื่อมโยงตีความให้เห็นว่าทำไมชาวชนบทจึงยากลำบากทั้งที่ยังน้อม
มาหากิน ซึ่งอาจเชื่อมโยงให้เห็นว่าสาเหตุเกิดจากความแห้งแล้งตามธรรมชาติ อาจเกิดจากการ
เอาเปรียบกดขี่ของนายทุน อาจเกิดจากนโยบายที่ผิดพลาดของรัฐบาลที่มุ่งพัฒนาเมืองมากกว่า
ชนบท หรือกระทั่งอาจเกิดจากความฟุ้งเฟ้อของคนในสังคมชนบทเองที่ทำให้ต้องยากจน หรือ
ปัญหาเกี่ยวกับโศกณิ ก็อาจเชื่อมโยงให้เห็นว่าสาเหตุอาจเกิดจากความยากจน อาจเกิดจากสภาพ
แวดล้อม หรืออาจเกิดจากความฟุ้งเฟ้อของตัวโศกณิหรือครอบครัวเอง เช่นนี้เป็นต้น

2.2 การทำหน้าที่ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม เป็นนักการ
ศึกษาให้การศึกษาแก่สังคม (Transmission) ได้แก่การบอกเล่าเกี่ยวกับประเพณี ศาสนา ความ
เชื่อ ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ของสังคม เช่น เรื่องสั้นเรื่อง ชิง ของ กร ศิริวัฒน์ ถ่ายทอด
ประเพณีเกี่ยวกับพิธีชิงเปรต ครูสันต์ ของ เทพย์ สิทธิธานี ถ่ายทอดวัฒนธรรมเกี่ยวกับการขับร้อง
และเครื่องดนตรีไทยเดิม ทายาทขนมต้ม ของ ชิด ชยากร ถ่ายทอดเกี่ยวกับศิลปะการชกมวย
 เป็นต้น

2.3 การทำหน้าที่ระดมพลังการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคม (Mobilization) ได้แก่การเรียกร้องให้คนในสังคมลุกขึ้นมาต่อสู้กับความไม่ชอบธรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม
เช่นอาจเรียกร้องให้ร่วมกันต่อสู้กับนายทุนที่เอาเปรียบคนยากจน หรืออาจเรียกร้องให้ต่อสู้กับ
รัฐบาลที่มุ่งช่วยเหลือคนร่ำรวย มุ่งการพัฒนาเมืองมากกว่าชนบท เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์เนื้อหา จะแยกประเด็นต่าง ๆ ของเนื้อหานิตยสารออก
เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์ของนิตยสารต่อ
บริบททางสังคม ซึ่งจะแยกประเด็นศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ๆ ได้แก่

1. การเมืองการปกครอง
2. เศรษฐกิจ
3. สังคม
4. วัฒนธรรม

จากนั้นจึงจะได้แตกประเด็นย่อยลงไปอีกจากประเด็นหลักทั้ง 4 ประการ ซึ่งการแตกประเด็นดังกล่าวนี้ จะดำเนินตามแนวของงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้า ได้แก่ งานวิจัยของ ลาวัณย์ สังขพันธ์านนท์ วิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นร่วมสมัย ซึ่งศึกษาจากเรื่องสั้นที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร ช่อกระแสด ระหว่างปี พ.ศ. 2521 - พ.ศ. 2524 และงานวิจัยของ เจริญศรี มาศรี วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์แนวเรื่องในนิตยสารช่อกระแสด ซึ่งศึกษาจากเรื่องสั้นในนิตยสาร ช่อกระแสด ระหว่าง พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2537^{*}

นอกจากที่กล่าวมาทั้งหมดแล้ว การศึกษาครั้งนี้จะได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของนิตยสารแนวนี รวมถึงบริบทแวดล้อมไม่ว่าจะทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่อาจส่งผลถึงบทบาทของนิตยสารแนวนี

5. เครื่องมือที่ใช้

5.1 คำถามในการสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์ในประเด็นต่อไปนี้

- ประวัติความเป็นมาของนิตยสาร
- นโยบายหลักของนิตยสาร
- ความคาดหวังต่อบทบาทของนิตยสาร
- ความคิดเห็นต่อบทบาทในสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสาร

และแนวการเขียนในนิตยสาร

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่มีอิทธิพลต่อนิตยสาร

- ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำนิตยสาร

5.2 ตารางบันทึกข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหา จะแบ่งออกเป็น 3 ตาราง

ดังนี้

ตาราง ก. ใช้สำหรับวิเคราะห์บทบรรณาธิการ

ตาราง ข. ใช้สำหรับวิเคราะห์เรื่องจากปก

ตาราง ค. ใช้สำหรับการวิเคราะห์งานวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น

^{*} อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 2, หน้า 38 - 39.

ตาราง ก. ใช้สำหรับวิเคราะห์บทความวิชาการ

ฉบับ ที่	ประเภท ข้อเขียน	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง	บทบาท				ประเด็น				อย่างไร										ทิศทาง ⁵			
				สะท้อน	วิพากษ์วิจารณ์			การเมือง	เศรษฐกิจ	สังคม	วัฒนธรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	บวก	กลาง	ลบ	
					S ¹	C ²	T ³																		M ⁴

¹ S หมายถึง Surveillance

² C หมายถึง Correlation

³ T หมายถึง Transmission

⁴ M หมายถึง Mobilization

⁵ ทิศทาง หมายถึง ทำที่ให้นักเขียนแสดงต่อประเด็นที่เขียนถึงว่าเห็นด้วยหรือไม่

1 = To Inform

2 = To Interpret

3 = To Explain

4 = To Argue

5 = To Urge

6 = Crusade Campaign

7 = To Persuade

8 = To Appraise

9 = To Announce Policies

10 = To Entertain

ตาราง ข. ใช้สำหรับวิเคราะห์เรื่องจากปก

ฉบับ ที่	ประเภท ข้อเขียน	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง	บทบาท				ประเด็น				อย่างไร			ทิศทาง ⁵			
				สะท้อน	วิพากษ์วิจารณ์			การเมือง	เศรษฐกิจ	สังคม	วัฒนธรรม	1	2	3	บวก	กลาง	ลบ	
					S ¹	C ²	T ³											M ⁴

¹ S หมายถึง Surveillance

² C หมายถึง Correlation

³ T หมายถึง Transmission

⁴ M หมายถึง Mobilization

⁵ ทิศทาง หมายถึง ทำที่ที่นักเขียนแสดงต่อประเด็นที่เขียนถึงว่าเห็นด้วยหรือไม่

1 = บทสัมภาษณ์

2 = บทความ

3 = หลักฐานข้อมูล

ตาราง ค. ใช้สำหรับวิเคราะห์งานวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้น

ฉบับ ที่	ประเภท ข้อเขียน	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง	บทบาท				ประเด็น				อย่างไร					ทิศทาง ¹⁰		
				สะท้อน	วิพากษ์วิจารณ์			การเมือง	เศรษฐกิจ	สังคม	วัฒนธรรม	R ⁵	Sy ⁶	Sur ⁷	Sat ⁸	A ⁹	บวก	กลาง	ลบ
					S ¹	C ²	T ³												

¹ S หมายถึง Surveillance

³ T หมายถึง Transmission

⁵ R หมายถึง Realism

⁷ Sur หมายถึง Surrealism

⁹ A หมายถึง Alienation

² C หมายถึง Correlation

⁴ M หมายถึง Mobilization

⁶ Sy หมายถึง Symbolism

⁸ Sat หมายถึง Satirical

¹⁰ ทิศทาง หมายถึง ทำหน้าที่นักเขียนแสดงต่อประเด็นที่เข่นถึงว่าเห็นด้วยหรือไม่

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบความเชื่อมั่นในการประเมินทิศทาง โดยในการทดสอบนี้ จะสุ่มเนื้อหาของนิตยสารมา 50 เรื่อง และนำไปให้นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีก 1 คน ประเมินทิศทาง จากนั้นนำค่าที่ได้มาพิจารณาความสอดคล้องกับผู้วิจัยได้ประเมินไว้ ผลที่ได้จากการลงรหัสพบว่ามีความเห็นสอดคล้องกันร้อยละ 82 โดยคำนวณจากหลักของ Holsti¹

$$R = \frac{2(C_{1+2})}{C_1 + C_2}$$

C_{1+2} = จำนวนรายการที่ผู้ลงรหัส 2 คน ประเมินทิศทางตรงกัน
 $C_1 + C_2$ = จำนวนรายการทั้งหมดที่ผู้ลงรหัสทั้ง 2 คน ศึกษา

ซึ่งมีค่าดังนี้

$$C_{1+2} = 41$$

$$C_1 + C_2 = 50 + 50 = 100$$

$$R = \frac{2(41)}{100} = 0.82$$

ในการคำนวณด้วยสูตรนี้ ค่าที่ได้ไม่ควรต่ำกว่า 0.750 จึงจะมีค่าที่เชื่อถือได้ ดังนั้นเมื่อคำนวณครั้งนี้ มีความสอดคล้องตรงกัน 0.82 จึงทดสอบได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มีความเชื่อมั่นได้

---

¹ Richard W. Budd et al, Content Analysis of Communications, (New York: The MacMillian Company, 1976): p. 68.

6. การนำเสนอข้อมูล

ผลการศึกษาที่ได้จะนำเสนอโดยเริ่มจากการวิเคราะห์และอธิบายถึงประวัติความเป็นมาของนิตยสาร จากนั้นจึงเริ่มศึกษาถึงบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสารแนวนี้